

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2024. gada 29. februārī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Lauksaimniecība – Kopējā lauksaimniecības politika – Atbalsts lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) – Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība – Regula (EK, Euratom) Nr. 2988/95 – 7. pants – Administratīvie pasākumi un sodi – Regula Nr. 1306/2013 – 54. un 56. pants – Deleģētā regula (ES) Nr. 640/2014 – 35. pants – Nepamatoti samaksāto summu atgūšana no personām, kuras piedalījušās pārkāpuma veikšanā – Jēdziens “saņēmējs”

Lietā C-437/22

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Riigikohus* (Augstākā tiesa, Igaunija) iesniegusi ar 2022. gada 1. jūlija lēmumu, kas Tiesā reģistrēts 2022. gada 4. jūlijā, kriminālprocesā pret

R.M.,

E.M.,

piedaloties

Eesti Vabariik (Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet),

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], tiesneši T. fon Danvics [*T. von Danwitz*], P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*] (referents), A. Kumins [*A. Kumin*] un I. Ziemele,

ģenerālvokāts: Dž. Pitrucella [*G. Pitruzzella*],

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

– Igaunijas valdības vārdā – *M. Kriisa*, pārstāve,

– Dānijas valdības vārdā – *C. Maertens*, pārstāve, kurai palīdz *P. Biering*, advokats,

* Tiesvedības valoda – igauņu.

– Eiropas Komisijas vārdā – *F. Blanc, E. Randvere* un *A. Sauka*, pārstāvji,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2023. gada 26. oktobra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību (OV 1995, L 312, 1. lpp.) 7. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (OV 2013, L 347, 549. lpp., un labojums – OV 2016, L 130, 13. lpp.) 54. panta 1. punktu un 56. panta pirmo daļu, kā arī Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 640/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā (OV 2014, L 181, 48. lpp.), 35. panta 6. punktu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu, kas Igaunijā uzsākts pret R.M. un E.M.; R.M. ir apsūdzēts par triju krāpšanas epizožu izdarīšanu saistībā ar subsīdijām, kas piešķirtas X OŪ (turpmāk tekstā – “sabiedrība X”), bet E.M. par piedalīšanos divās no šīs krāpšanas epizodēm.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Regula Nr. 2988/95

- 3 Regulas Nr. 2988/95 ceturtajā apsvērumā ir teikts:

“tā kā, lai efektīvi apkarotu krāpšanu, kas kaitē Kopienu finansiālajām interesēm, visās Kopienas politikas jomās jāievieš vienots tiesību normu kopums”.

- 4 Šīs regulas 1. pantā ir paredzēts:

“1. Eiropas Kopienu finansiālo interešu aizsardzībai ar šo tiek pieņemti vispārīgi noteikumi par vienvēda pārbaudēm un administratīviem pasākumiem un sodiem, kas saistīti ar Kopienas tiesību pārkāpumiem.

2. “Pārkāpums” nozīmē Kopienas tiesību normas pārkāpumu, ko rada kāda saimnieciskās darbības subjekta rīcība vai nolaidība, kas kaitē vai varētu kaitēt Kopienu budžetam vai to pārvaldītiem budžetiem: mazinot vai zaudējot ienākumus no Kopienu vārdā tieši izveidotajiem pašu resursiem vai veicot nepamatotus izdevumus.”

5 Minētās regulas 2. pantā ir noteikts:

“1. Administratīvās pārbaudes, pasākumus un sodus piemēro tiktāl, ciktāl tie vajadzīgi, lai nodrošinātu Kopienas tiesību aktu pareizu piemērošanu. Tiem jābūt iedarbīgiem, samērīgiem ar nodarījumu un jāattur no pārkāpumiem, tādējādi pietiekami jāaizsargā Kopienas finansiālās intereses.

[..]

3. Kopienas tiesību aktos nosaka, kādiem un ar kādu darbības jomu jābūt administratīvajiem pasākumiem un sodiem, kas vajadzīgi konkrēto noteikumu pareizai piemērošanai, ņemot vērā pārkāpuma veidu un smagumu, piešķirto vai saņemto labumu un atbildības pakāpi.

4. Kopienas pārbaūžu, pasākumu un sodu piemērošanas kārtību regulē dalībvalstu tiesību akti, ievērojot attiecīgos Kopienas tiesību aktus.”

6 Šis pašas regulas 4. pants, kurā ir precizēts tās 2. pantā minētais jēdziens “administratīvie pasākumi”, ir formulēts šādi:

“1. Pārkāpuma gadījumā nelikumīgi iegūtais labums atgūstams:

- uzliekot pienākumu samaksāt vai atmaksāt summas, kas nav samaksātas vai ir nelikumīgi saņemtas,
- pilnīgi vai daļēji liedzot garantijas, kas dotas, atbalstot lūgumu piešķirt labumu, vai avansa saņemšanas brīdī.

[..]

4. Šajā pantā paredzētie pasākumi nav uzskatāmi par sodiem.”

7 Regulas Nr. 2988/95 5. panta – kurā ir precizēts tās 2. pantā minētā jēdziena “administratīvie sodi” tvērums – 1. punktā ir noteikts, ka par tīšu pārkāpumu vai pārkāpumu nolaidības dēļ var uzlikt šajā tiesību normā paredzētos administratīvos sodus, tostarp administratīvu naudas sodu.

8 Šis regulas 7. pantā ir paredzēts:

“Kopienas administratīvos pasākumus un sodus var piemērot 1. pantā minētajiem saimnieciskās darbības subjektiem, proti, fiziskajām un juridiskajām personām un pārējām saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem tiesībspējīgām personām, kas izdarījušas pārkāpumu. Tos var piemērot arī personām, kuras piedalījušas pārkāpuma izdarīšanā, un personām, kuru pienākums ir uzņemt atbildību par pārkāpumu vai to nepieļaut.”

Regula Nr. 1306/2013

9 Regulas Nr. 1306/2013 39. apsvērumā bija teikts:

“Lai aizsargātu [Eiropas] Savienības budžeta finanšu intereses, dalībvalstīm būtu jāveic pasākumi, lai pārliecinātos, ka [Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) un Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA)] finansētie darījumi ir faktiski notikuši un ir

veikti pareizi. Dalībvalstīm būtu arī jānovērš, jākonstatē un efektīvi jārisina jebkuri atbalsta saņēmēju pieļautie pārkāpumi vai pienākumu neievērošanas gadījumi. Šajā nolūkā būtu jāpiemēro [Regula Nr. 2988/95]. Gadījumos, kad ir pārkāpti lauksaimniecības nozares tiesību akti un Savienības tiesību aktos nav paredzēti sīki izstrādāti noteikumi par administratīvajiem sodiem, dalībvalstu pienākums būtu piemērot valsts sankcijas, kurām vajadzētu būt iedarbīgām, atturošām un samērīgām.”

10 Šīs regulas 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā jēdziens “pārkāpums” tās izpratnē bija definēts kā pārkāpums Regulas Nr. 2988/95 1. panta 2. punkta izpratnē.

11 Minētās regulas 54. pantā “Kopīgi noteikumi” bija noteikts:

“1. Dalībvalstis pieprasa atbalsta saņēmējiem veikt pārkāpuma vai nolaidības rezultātā nepamatoti saņemto maksājumu atmaksu 18 mēnešu laikā pēc tam, kad maksājumu aģentūra vai par atgūšanu atbildīgā struktūra ir apstiprinājusi un – attiecīgā gadījumā – saņēmusi kontroles ziņojumu vai līdzīgu dokumentu, kurā norādīts, ka ir noticis pārkāpums. Vienlaikus ar atmaksāšanas pieprasījumu tiek veikta attiecīgo summu uzskaitē maksājumu aģentūras debitoru reģistrā.

[..]

3. Pienācīgi pamatotos gadījumos dalībvalstis var pieņemt lēmumu neturpināt atgūšanu. Šādu lēmumu var pieņemt vienīgi šādos gadījumos:

[..]

b) ja atgūšana izrādās neiespējama debitora vai juridiski par pārkāpumu atbildīgās personas maksātnespējas dēļ, kas ir konstatēta un apstiprināta saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem.

[..]”

12 Šīs pašas regulas 56. panta “ELFLA īpašie noteikumi” pirmajā daļā bija paredzēts:

“Ja lauku attīstības pasākumos vai programmās konstatē pārkāpumus vai nolaidību, dalībvalstis veic finanšu korekcijas, pilnīgi vai daļēji atceļot attiecīgo Savienības finansējumu. Dalībvalstis ņem vērā konstatēto pārkāpumu būtību un nopietnību un ELFLA finanšu zaudējumu apjomu.”

13 Regulas Nr. 1306/2013 58. panta “Savienības finanšu interešu aizsardzība” 1. punktā ir precizēts:

“Dalībvalstis [kopējās lauksaimniecības politikas (KLP)] satvarā pieņem visus normatīvos un administratīvos aktus, kā arī jebkurus citus pasākumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu Savienības finanšu interešu efektīvu aizsardzību, jo īpaši lai:

[..]

e) atgūtu nepamatoti veiktos maksājumus un procentus par tiem un vajadzības gadījumā sāktu tiesvedību šajā sakarā.”

- 14 Šīs regulas 92. panta “Attiecīgie saņēmēji” pirmajā daļā ir paredzēts:

“Šīs regulas 91. pantu piemēro atbalsta saņēmējiem, kuri saņem tiešos maksājumus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulu (ES) Nr. 1307/2013 [(2013. gada 17. decembris), ar ko izveido noteikumus par lauksaimniekiem paredzētiem tiešajiem maksājumiem, kurus veic saskaņā ar kopējās lauksaimniecības politikas atbalsta shēmām, un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 637/2008 un Padomes Regulu (EK) Nr. 73/2009 (OV 2013, L 347, 608. lpp.)], maksājumus saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulas (ES) Nr. 1308/2013 [(2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV 2013, L 347, 671. lpp.)], 46. un 47. pantu un gada piemaksas saskaņā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes] Regulas (ES) Nr. 1305/2013 [(2013. gada 17. decembris) par atbalstu lauku attīstībai no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1698/2005 (OV 2013, L 347, 487. lpp.)] 21. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, 28. līdz 31. pantu, 33. un 34. pantu.”

Deleģētā regula Nr. 640/2014

- 15 Deleģētās regulas Nr. 640/2014 2. panta 1. punkta otrās daļas 1. apakšpunktā jēdziens “saņēmējs” ir definēts šādi: “lauksaimnieks, kā definēts [Regulas Nr. 1307/2013] 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā un minēts tās pašas regulas 9. pantā, tāds saņēmējs [Regulas Nr. 1306/2013] 92. panta nozīmē, uz kuru attiecas savstarpējās atbilstības prasības, un/vai saņēmējs, kas saņem lauku attīstības atbalstu, kā minēts [Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV 2013, L 347, 320. lpp.)], 2. panta 10. punktā”.
- 16 Regulas 35. panta “Tādu atbilstības kritēriju neievērošana, kuri neattiecas uz platību vai dzīvnieku skaitu, un saistību vai citu pienākumu neizpilde” 6. punktā ir noteikts:

“Ja konstatē, ka saņēmējs iesniedzis viltotus pierādījumus, lai saņemtu atbalstu, vai nolaidības dēļ nav iesniedzis vajadzīgo informāciju, atbalstu atsaka vai atsauc pilnībā. Turklāt konstatējuma kalendārajā gadā un nākamajā kalendārajā gadā saņēmēju izslēdz no tā paša pasākuma vai darbības veida.”

Regula Nr. 1303/2013

- 17 Regulas Nr. 1303/2013, kura grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 18. jūlija Regulu (ES, Euratom) 2018/1046 (OV 2018, L 193, 1. lpp.), 2. pants “Definīcijas” ir formulēts šādi:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

[..]

- 10) “atbalsta saņēmējs” ir publiska vai privāta struktūra vai fiziska persona, kas ir atbildīga par darbību sākšanu vai gan sākšanu, gan īstenošanu un:

- a) attiecībā uz valsts atbalstu – struktūra, kura saņem atbalstu, izņemot gadījumus, kad atbalsts uz atsevišķu uzņēmumu ir mazāks par EUR 200 000 gadījumos, kad attiecīgā dalībvalsts var nolemt, ka atbalsta saņēmējs ir tā struktūra, kas piešķir atbalstu, neskarot Komisijas Regulas (ES) Nr. 1407/2013 [(2013. gada 18. decembris) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam (OV 2013, L 352, 1. lpp.)], (ES) Nr. 1408/2013 [(2013. gada 18. decembris) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē (OV 2013, L 352, 9. lpp.)] un (ES) Nr. 717/2014 [(2014. gada 27. jūnijs) par [LESD] 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam zvejniecības un akvakultūras nozarē (OV 2014, L 190, 45. lpp.)]; un
- b) attiecībā uz finanšu instrumentiem, kas minēti šīs regulas otrās daļas IV sadaļā, – struktūra, kas īsteno finanšu instrumentu, vai attiecīgā gadījumā fondu;

[..].”

Regula Nr. 1307/2013

- 18 Regulas Nr. 1307/2013 4. panta “Definīcijas un ar tām saistīti noteikumi” 1. punktā ir paredzēts:

“Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- a) “lauksaimnieks” ir fiziska vai juridiska persona vai fizisku vai juridisku personu grupa neatkarīgi no šādai grupai un tās locekļiem valsts tiesību aktos piešķirtā juridiskā statusa, kuras saimniecība atrodas vietā, uz ko attiecas Līgumu teritoriālā piemērošanas joma, kā definēts LES 52. pantā saistībā ar LESD 349. un 355. pantu, un kura veic lauksaimniecisku darbību;

[..].”

Igaunijas tiesības

- 19 Saskaņā ar *kriminaalmenethuse seadustik* (Igaunijas Kriminālprocesa kodekss) 38.¹ panta 2. punktu valsts iestāde var krimināllietas ietvaros celt civilprasību, lai tiktu atzīts publisko tiesību subjekta prasījums, ja apstākļi, kas ir pamatā minētajam prasījumam, lielā mērā balstās uz tiem pašiem materiālajiem elementiem, kuri veido noziedzīgo nodarījumu, par ko norisinās kriminālprocess.
- 20 *Euroopa Liidu ūhise põllumajanduspoliitika rakendamise seadus* (Likums par Eiropas Savienības kopējās lauksaimniecības politikas īstenošanu, RT I 2014, 3) 111. panta “Atbalsta atgūšana” 1. punktā ir noteikts:

“Ja pēc atbalsta izmaksas izrādās, ka atbalsts pārkāpuma vai nolaidības dēļ ir izmaksāts nepamatoti, un tostarp, ja tas nav izmantots paredzētajam mērķim, atbalsta saņēmējs – tostarp atbalsta saņēmējs, kas izvēlēts atlases procedūrā, – to pilnībā vai daļēji atmaksā tādu iemeslu dēļ un termiņos, kas paredzēti [Regulās Nr. 1303/2013 un Nr. 1306/2013] un citās Eiropas Savienības regulās šajā jomā.

[..].”

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 21 2005. gada 7. novembrī sabiedrība X tika ierakstīta Igaunijas komercreģistrā, bet 2019. gada 20. jūnijā tā tika no šā reģistra tika svītrotā pēc tās apvienošanās ar Y OÜ (turpmāk tekstā – “sabiedrība Y”). R.M. bija sabiedrības X vadītājs līdz 2015. gada 18. decembrim un pēc tam kļuva par tās pilnvarnieku. E.M., viņa laulātā, šo sabiedrību vadīja no 2015. gada 18. decembra līdz šīs sabiedrības svītrotāšanai no komercreģistra.
- 22 Ar *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa, Igaunija) 2021. gada 15. marta spriedumu R.M. citastarp tika notiesāts par trim subsīdiju izkrāpšanas epizodēm. Minētā tiesa atzina, ka R.M. kā sabiedrības X pārstāvis bija apzināti sniedzis nepatiesu informāciju *Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet* (Lauksaimniecības uzskaites un informācijas pārvalde, Igaunija; turpmāk tekstā – “PRIA”), lai saņemtu atbalstu no Igaunijas lauku attīstības programmām 2007.–2013. gadam un 2014.–2020. gadam (turpmāk tekstā – “attiecīgais atbalsts”). Rezultātā PRIA kā attiecīgo atbalstu sabiedrībai X esot nepamatoti izmaksājusi kopējo summu 143 737,38 EUR. Papildus R.M. arī E.M. tika notiesāta par divām subsīdiju izkrāpšanas epizodēm.
- 23 Turklāt minētā tiesa – saistībā ar pieteikumu atzīt Igaunijas Republikas ar PRIA starpniecību izvirzīto publisko tiesību prasījumu – piesprieda R.M. un E.M. atmaksāt šai dalībvalstij atbalstu, ko sabiedrība X bija nepamatoti saņēmusi. Šajā ziņā R.M. tika piespriests samaksāt 87 340 EUR, bet E.M. solidāri ar R.M. samaksāt atlikušos 56 397,38 EUR.
- 24 R.M. un E.M. par šo nolēmumu iesniedza apelācijas sūdzību gan daļā, kurā šīs personas tika atzītas par vainīgām subsīdiju izkrāpšanā, gan daļā, kurā bija apmierināta prasība atzīt publisko tiesību prasījumu.
- 25 *Tartu Ringkonnakohus* (Tartu apgabaltiesa, Igaunija) ar 2021. gada 15. septembra spriedumu atstāja negrozītu *Viru Maakohus* (Viru rajona tiesa) nolēmumu.
- 26 R.M. un E.M. par šo nolēmumu iesniedza kasācijas sūdzības *Riigikohus* (Augstākā tiesa, Igaunija), kas ir iesniedzējtiesa. Šo kasācijas sūdzību pamatojumam šīs personas tostarp norāda, ka Igaunijas Republikas celtā prasība atzīt publisko tiesību prasījumu esot jāatzīst par nepieņemamu, jo nepamatoti saņemto atbalstu varot likumīgi atgūt vienīgi no tā saņēmēja. Proti, lai gan sabiedrība X esot svītrotā no komercreģistra, tās tiesības un pienākumus pēc apvienošanās esot pārņēmusi sabiedrība Y. Taču Igaunijas Republika neesot prasījusi attiecīgā atbalsta atmaksu no sabiedrības Y.
- 27 2022. gada 20. maijā iesniedzējtiesa pasludināja daļēju spriedumu, ar kuru tā galīgi apstiprināja *Tartu Ringkonnakohus* (Tartu apelācijas tiesa) nolēmumu un *Viru Maakohus* (Viru apriņķa pirmās instances tiesa) nolēmumu, it īpaši, ciktāl ar šiem nolēmumiem R.M. un E.M. bija atzīti par vainīgiem subsīdiju izkrāpšanā.
- 28 Savukārt attiecībā uz jautājumu, vai no R.M. un E.M. ir iespējams prasīt atmaksāt attiecīgo atbalstu, ko sabiedrība X ir nepamatoti saņēmusi, iesniedzējtiesas ieskatā ir jāvērsas Tiesā saistībā ar diviem aspektiem.
- 29 Pirmām kārtām, iesniedzējtiesai ir šaubas, vai pastāv juridisks pamats, kas ļauj pieprasīt šā atbalsta atmaksu no R.M. un E.M., ņemot vērā sabiedrības Y sarežģīto finansiālo situāciju, kas šķiet esam šķērslis, lai tā atmaksātu sabiedrības X nepamatoti saņemto atbalstu.

- 30 Šajā gadījumā iesniedzējtiesa norāda, ka ELFLA ir piedalījies Igaunijas Republikas lauku attīstības programmu finansēšanā 2007.–2013. gadam, kā arī 2014.–2020. gadam, kuru ievaros attiecīgais atbalsts tika piešķirts. No Tiesas judikatūras izrietot, ka Regula Nr. 1306/2013 ir pamats šādu subsīdiiju atgūšanai, pat ja atbalsts ir piešķirts un izmaksāts pirms šīs regulas stāšanās spēkā.
- 31 Konkrēti, juridiskais pamats sabiedrības X nepamatoti saņemtā atbalsta atgūšanai esot Regulas Nr. 1306/2013 56. panta pirmā daļa, lasot to kopsakarā ar šīs regulas 54. panta 1. punktu un ar Regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta pirmo teikumu. Lai gan šajās tiesību normās neesot tieši paredzēta iespēja pieprasīt atbalsta atmaksu no citām personām, kas nav saņēmējs, šāda iespēja esot paredzēta Regulas Nr. 2988/95 7. pantā.
- 32 Tādējādi iesniedzējtiesas ieskatā atbilde uz jautājumu par to, vai no R.M. un E.M. ir iespējams prasīt attiecīgā atbalsta atmaksu, ir atkarīga no tā, vai Regulas Nr. 1306/2013 56. panta pirmā daļa un 54. panta 1. punkts, kā arī Regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta pirmais teikums kopsakarā ar Regulas Nr. 2988/95 7. pantu var tikt saprasti tādējādi, ka pienākums atmaksāt šo atbalstu šīs lietas apstākļos varētu attiekties arī uz personām, kuras – lai gan tās nav minētā atbalsta saņēmējas – ir piedalījušās pārkāpumā, kura dēļ šis atbalsts ir nepamatoti izmaksāts. Savukārt atbilde uz šo jautājumu esot atkarīga no tā, vai Regulas Nr. 2988/95 7. pantam šajā ziņā ir tieša iedarbība.
- 33 Taču nedz Regulas Nr. 2988/95 formulējums, nedz Tiesas judikatūra par šīs regulas 7. pantu neļaujot izdarīt skaidrus secinājumus šajā ziņā.
- 34 Tiesa 2010. gada 28. oktobra spriedumā *SGS Belgium u.c. (C-367/09, EU:C:2010:648)* gan esot noliegusi jebkādu Regulas Nr. 2988/95 tiešo iedarbību attiecībā uz tās 5. pantā paredzētajiem administratīvajiem sodiem, ņemot vērā šīs tiesību normas formulējumu un šīs regulas 7. pantu. Turklāt no minētā sprieduma 44.–62. punkta izrietot, ka sodus par Savienības finanšu interešu aizskārumu minētās regulas 7. pantā minētajām personām var piemērot tikai tad, ja tie ir balstīti uz skaidru un nepārprotamu juridisku pamatu, kas noteikts Savienības vai dalībvalstu līmenī. Tomēr pienākums atmaksāt nepamatoti saņemto atbalsta summu esot nevis “administratīvs sods” Regulas Nr. 2988/95 5. panta izpratnē, bet gan “administratīvs pasākums” šīs regulas 4. panta izpratnē. Proti, šis pienākums esot vienkārši sekas konstatējumam, ka nav ievēroti nosacījumi, kas jāizpilda, lai iegūtu no Savienības tiesiskā regulējuma izrietošo priekšrocību, un tas padarot atbalstu par nepamatotu. Tomēr Tiesa 2014. gada 18. decembra spriedumā *Somvaio (C-599/13, EU:C:2014:2462)* esot nospriedusi, ka, tā kā Regulā Nr. 2988/95 ir paredzēti tikai vispārīgi noteikumi par pārbaudēm un sodiem, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses, nepamatoti saņemta atbalsta atgūšanai būtu jānotiek, pamatojoties uz citām tiesību normām, proti, attiecīgā gadījumā uz nozaru tiesību normām.
- 35 Iesniedzējtiesa uzskata, ka pastāv vairāki elementi, kas liecina par labu interpretācijai, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 2988/95 7. pants, lasot to kopsakarā ar attiecīgajiem nozares noteikumiem, kuri reglamentē nepamatoti izmaksāta atbalsta atgūšanu, šīs lietas apstākļos ir atbilstošs juridiskais pamats, lai prasītu attiecīgā atbalsta atmaksāšanu no R.M. un E.M. Pirmkārt, šī lieta attiecoties uz situāciju, kurā pārkāpums, kura rezultātā tika piešķirts atbalsts, izriet no tā, ka personas, no kurām tiek prasīta atgūšana, ir apzināti sniegušas nepareizu informāciju valsts iestādēm. Otrkārt, neesot iespējams atgūt atbalstu no saņēmēja tā neesamības dēļ, jo sabiedrība X esot likvidēta, savukārt iespēja atgūt atbalstu no minētās saņēmējas tiesību pārņēmējas pirmšķietami esot neskaidra. Iesniedzējtiesa piebilst, ka šīs lietas apstākļos R.M. un E.M. var tikt uzskatītas par personām, kuras ir piedalījušās sabiedrības X izdarītajā pārkāpumā Regulas Nr. 2988/95 7. panta izpratnē.

- 36 Šķietot, ka pats Savienības likumdevējs uzskata – kā tas it īpaši izrietot no Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 3. punkta b) apakšpunkta –, ka pēc pārkāpumiem ELFLA līdzfinansētajās programmās izmaksāto atbalstu ir iespējams atprasīt arī no personām, kuras pašas nav deklarētie saņēmēji.
- 37 Iesniedzējtiesa piebilst – ja tiktu akceptēta situācija, kurā saņēmējas juridiskās personas darbības izbeigšana vai maksātnespēja vienmēr būtībā padarītu neiespējamu tāda atbalsta atgūšanu, kas nepamatoti izmaksāts tiši izdarīta pārkāpuma dēļ, tiktu nopietni apdraudētas Savienības finanšu intereses.
- 38 Otrām kārtām, iesniedzējtiesa norāda, ka R.M. un E.M. bija ne tikai sabiedrības X pārstāvji, bet laikā, kad tika izdarīta krāpšana, katrs no tiem secīgi darbojās arī kā šīs sabiedrības vienīgais dalībnieks, proti, R.M. bija vienīgais tās dalībnieks un vadītājs laikposmā no 2005. gada 10. novembra līdz 2015. gada 18. decembrim, savukārt E.M. šīs abas funkcijas pildīja no nupat minētā datuma līdz brīdim, kad sabiedrība X tika svītrotā no komercreģistra. Tomēr R.M. pat pēc savu daļu nodošanas un atkāpšanās no minētās sabiedrības vadības esot turpinājis rīkoties šīs sabiedrības vārdā, pamatojoties uz E.M. izsniegtu pilnvarojumu. Esot arī jāņem vērā, ka laikā, kad sabiedrība X saņēma attiecīgo atbalstu, R.M. un E.M. bija laulāts pāris, un tāpēc esot jāuzskata, ka R.M. un E.M. bija šīs sabiedrības, kuras darbību tie vadīja un kontrolēja, faktiskie labuma guvēji.
- 39 Tādējādi rodoties jautājums, vai šos apstākļus var uzskatīt par pietiekamiem, lai par attiecīgā atbalsta saņēmējiem kvalificētu ne tikai sabiedrību X, bet arī R.M. un E.M. Šādā gadījumā tā atgūšanai nebūtu nepieciešams papildus balstīties uz Regulas Nr. 2988/95 7. pantu.
- 40 Šādos apstākļos *Riigikohus* (Augstākā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- “1) Vai tādos apstākļos kā pamatlietā no [Regulas Nr. 2988/95] 7. panta, skatīta kopā ar [Regulas Nr. 1306/2013] 56. panta pirmo daļu un 54. panta 1. punktu, kā arī [Deleģētās regulas Nr. 640/2014] 35. panta 6. punktu, izriet pamats ar tiešu juridisko iedarbību krāpnieciski iegūtu, no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) finansētu atbalstu atmaksāšanas prasībai pret saņēmējas juridiskās personas pārstāvjiem, kuri apzināti ir snieguši nepatiesas ziņas, lai krāpnieciski iegūtu atbalstu?
- 2) Vai tādos apstākļos kā pamatlietā, kur no ELFLA finansēts atbalsts tika noteikts krāpšanas rezultātā un izmaksāts sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (Igaunijas sabiedrībai), par saņēmēju [Regulas Nr. 1306/2013] 54. panta 1. punkta un [Deleģētās regulas Nr. 640/2014] 35. panta 6. punkta izpratnē var uzskatīt arī saņēmējas sabiedrības pārstāvjus, kuri veica krāpšanu un vienlaikus bija šīs sabiedrības patiesie labuma guvēji atbalsta krāpnieciskās iegūšanas brīdī?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 41 Kā izriet no Tiesas pastāvīgās judikatūras, LESD 267. pantā noteiktās valstu tiesu un Tiesas sadarbības procedūras ietvaros Tiesai ir jāsniedz valsts tiesai lietderīga atbilde, kas ļautu atrisināt strīdu, kuru izskata valsts tiesa. Šajā nolūkā Tiesai vajadzības gadījumā ir jāpārformulē tai uzdotie jautājumi. Apstākļi, ka valsts tiesa prejudiciālo jautājumu ir izteikusi, formāli atsaucoties uz

noteiktām Savienības tiesību normām, neliedz Tiesai sniegt šai tiesai visus interpretācijas elementus, kas tai var būt noderīgi, izspriežot izskatāmo lietu, neatkarīgi no tā, vai šī tiesa savu jautājumu formulējumā uz tiem atsaukusies. Šajā ziņā Tiesai no visas valsts tiesas sniegtās informācijas un tostarp no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu motīvu daļas ir tiesības nošķirt tos Savienības tiesību elementus, kuriem ir nepieciešama interpretācija, ņemot vērā strīda priekšmetu (spriedums, 2023. gada 21. septembris, *Juan*, C-164/22, EU:C:2023:684, 24. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 42 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka, pamatojoties uz Regulas Nr. 2988/95 4. panta 1. punktu, jebkura pārkāpuma gadījumā principā rodas pienākums nelikumīgi iegūto labumu atmaksāt. Šīs regulas 7. pantā ir paredzēts, ka šāds administratīvs pasākums var būt piemērojams arī personām, kuras piedalījušās pārkāpuma izdarīšanā, un personām, kuru pienākums ir uzņemties atbildību par pārkāpumu vai to nepieļaut.
- 43 Taču no Tiesas pastāvīgās judikatūras izriet, ka Regulā Nr. 2988/95 ir paredzēti tikai vispārīgi noteikumi par kontroli un sankcijām Savienības finanšu interešu aizsardzības nolūkā. Nepareizi izmantotu līdzekļu atgūšana ir jāveic, pamatojoties uz citiem noteikumiem, proti, attiecīgajā gadījumā uz nozares noteikumiem (spriedums, 2016. gada 26. maijs, *Județul Neamț* un *Județul Bacău*, C-260/14 un C-261/14, EU:C:2016:360, 32. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
- 44 No šīs judikatūras arī izriet, ka tad, ja atbalsta programmā, kuru apstiprinājis un līdzfinansējis ELFLA 2007.–2013. gada plānošanas periodā, nepamatoti izmaksāto summu atgūšana notiek pēc šā plānošanas perioda beigām, proti, pēc 2014. gada 1. janvāra, šai atgūšanai ir jābūt balstītai uz Regulas Nr. 1306/2013 noteikumiem (spriedums, 2024. gada 18. janvāris, *Askos Properties*, C-656/22, EU:C:2024:56, 40. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 45 Šajā gadījumā, ņemot vērā, ka attiecīgais atbalsts ir saņēmis ELFLA finansējumu, šāda atbalsta atgūšanai ir jābūt pamatotai ar šīs regulas 56. pantu, jo šajā tiesību normā, kā izriet no tās virsraksta, ir paredzēti īpaši noteikumi attiecībā uz ELFLA.
- 46 Minētā tiesību norma, kurā ir paredzēts, ka – saistībā ar ELFLA – gadījumā, kad lauku attīstības pasākumos vai programmās konstatē pārkāpumus vai nolaidību, dalībvalstis veic finanšu korekcijas, pilnīgi vai daļēji atceļot attiecīgo Savienības finansējumu, ir jālasa kopsakarā, pirmkārt, ar šīs regulas 54. panta 1. punktu, kurā vispārīgi ir noteikts, ka dalībvalstis pieprasa atbalsta saņēmējiem veikt pārkāpuma vai nolaidības rezultātā nepamatoti saņemto maksājumu atmaksu, un, otrkārt, Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta pirmo teikumu, kurā ir precizēts, ka atbalstu pilnībā atsauc, ja tiek konstatēts, ka saņēmējs ir iesniedzis nepatiesus pierādījumus, lai saņemtu šo atbalstu.
- 47 Šādos apstākļos – kā ģenerālvokāts būtībā ir norādījis secinājumā 28. punktā – ir jāuzskata, ka ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1306/2013 56. panta pirmā daļa, lasot to, pirmkārt, kopsakarā ar šīs regulas 54. pantu, kā arī ar Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta pirmo teikumu un, otrkārt, Regulas Nr. 2988/95 7. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka krāpniecisku darbību rezultātā nepamatoti saņemta ELFLA finansētā atbalsta atgūšanu var veikt ne tikai no šā atbalsta saņēmēja, bet arī no personām, kuras – lai gan tās nav uzskatāmas par minētā atbalsta saņēmējiem – tā saņemšanas nolūkā ir apzināti sniegušas nepatiesu informāciju.

- 48 Lai atbildētu uz šo jautājumu, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un šo normu ietverošā tiesiskā regulējuma mērķi (spriedums, 2023. gada 13. jūlijs, *G GmbH*, C-134/22, EU:C:2023:567, 25. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 49 Pirmām kārtām, ciktāl runa ir par attiecīgo Regulas Nr. 1306/2013 un Deleģētās regulas Nr. 640/2014 tiesību normu formulējumu, jānorāda, ka tas pats par sevi neļauj konstatēt, vai šajās tiesību normās minētā nepamatotā atbalsta atmaksāšana var tikt pieprasīta no personām, kas nav ekonomikas dalībnieki, kuri ir izdarījuši attiecīgo pārkāpumu.
- 50 Kaut arī Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punktā ir noteikts, ka nepamatotu maksājumu atgūšana ir jāprasa “no saņēmēja”, šīs regulas 56. pantā ir tikai norādīts dalībvalstu atgūto summu galamērķis, tomēr neprecizējot personas, no kurām šī atgūšana ir jāveic. Arī Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punktā, lai gan tajā ir atsauce uz atbalsta “saņēmēju”, šāda norāde nav ietverta.
- 51 Otrām kārtām, attiecībā uz kontekstu, kādā iekļaujas minētās atbilstošās tiesību normas, ir jāatgādina, pirmkārt, ka Regulas Nr. 1306/2013 39. apsvērumā ir uzsvērtā nepieciešamība dalībvalstīm novērst, atklāt un efektīvi izskatīt jebkādus pārkāpumus un ka šajā nolūkā tām ir jāpiemēro Regula Nr. 2988/95. No tā izriet – kā savos rakstveida apsvērumos ir norādījusi Dānijas valdība –, ka Regulas Nr. 1306/2013 noteikumi ir jāinterpretē atbilstoši Regulas Nr. 2988/95 vispārīgajiem noteikumiem.
- 52 Otrkārt, ciktāl Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 3. punkta b) apakšpunktā dalībvalstīm ir atļauts neturpināt pārkāpuma dēļ nepamatoti saņemtu atbalsta atgūšanu, ja tas izrādās neiespējami parādnieka “vai juridiski par pārkāpumu atbildīgo personu” maksātnespējas dēļ, ir jānorāda, ka šai tiesību normai attiecībā uz šīm pēdējām minētajām personām tiktu atņemta lietderīgā iedarbība, ja nebūtu iespējams veikt attiecīgā atbalsta atgūšanu arī no šīm personām.
- 53 Trešām kārtām, attiecībā uz attiecīgā tiesiskā regulējuma mērķiem ir jānorāda, ka paredzot dalībvalstīm pienākumu atgūt pārkāpuma dēļ nepamatoti saņemtu atbalstu, ja vien nav leģitīmu iemeslu tā neatgūšanai, Regulas Nr. 1306/2013 54. un 56. panta, kā arī Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta mērķis – kā tas ir apstiprināts Regulas Nr. 1306/2013 58. panta 1. punkta e) apakšpunktā – ir aizsargāt Savienības finanšu intereses. Iespēja atgūt nepamatoti saņemto atbalstu ne tikai no tā saņēmēja, bet saskaņā ar Regulas Nr. 2988/95 7. pantu arī no “personām, kas piedalījušās pārkāpuma izdarīšanā, un personām, kuru pienākums ir uzņemties atbildību par pārkāpumu vai to nepieļaut”, acīmredzami var veicināt šā mērķa sasniegšanu, it īpaši, ja saņēmējs ir juridiska persona, kura vairs nepastāv vai kurai nav pietiekamu līdzekļu, lai atmaksātu šo atbalstu. Šāda interpretācija it īpaši ir pamatota, ņemot vērā Regulas Nr. 2988/95 ceturtajā apsvērumā minēto mērķi efektīvi apkarot krāpšanu.
- 54 No tā izriet, ka, interpretējot Regulas Nr. 1306/2013 56. panta pirmo daļu, kas lasīta kopsakarā ar šīs regulas 54. panta 1. punktu, Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta pirmo teikumu un Regulas Nr. 2988/95 7. panta gaismā, kā arī ņemot vērā tiesiskā regulējuma, kurā tā ietilpst, mērķi, ir jāsecina, ka minētais pants pieļauj to, ka no ELFLA finansēts un krāpnieciskas rīcības rezultātā nepamatoti saņemts atbalsts var tikt atgūts ne vien no šā atbalsta saņēmēja, bet arī no personām, kuras – lai gan tās nav uzskatāmas par minētā atbalsta saņēmējām – ir tīši sniegušas nepatiesu informāciju, lai saņemtu šo atbalstu.

- 55 Tomēr ir jāpārbauda, vai ar šādu interpretāciju tiek ievērots tiesiskās drošības princips, jo Tiesa ir nospriedusi, ka nepamatoti izmaksāto summu atgūšanu var veikt tikai saskaņā ar šo principu, kas prasa, lai Savienības tiesiskais regulējums ļautu ieinteresētajām personām precīzi zināt tām uzlikto pienākumu apmēru (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2014. gada 18. decembris, *Somvao*, C-599/13, EU:C:2014:2462, 50. un 51. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra)
- 56 Šajā ziņā no Tiesas judikatūras izriet, ka KLP ietvaros gadījumā, kad Savienības likumdevējs ir izvirzījis nosacījumus tiesībām saņemt atbalstu, šo tiesību zaudēšana kāda nosacījuma neievērošanas dēļ nav sods, bet gan tikai šo likumā paredzēto nosacījumu neievērošanas sekas (spriedums, 2012. gada 13. decembris, *FranceAgriMer*, C-670/11, EU:C:2012:807, 64. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 57 Ar pienākumu atmaksāt nelikumīgi, izmantojot prettiesiskas darbības, iegūtu labumu netiek pārkāpts likumības princips. Konstatējums, ka nosacījumi, kas vajadzīgi, lai iegūtu no Savienības tiesībām izrietošu labumu, ir mākslīgi radīti, katrā ziņā padara piešķirto priekšrocību par nepamatotu un tādējādi attaisno pienākumu to atmaksāt (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 13. decembris, *FranceAgriMer*, C-670/11, EU:C:2012:807, 63.–65. un 67. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).
- 58 Šajā ziņā Regulas Nr. 2988/95 4. panta 4. punktā ir skaidri noteikts, ka šīs regulas 4. panta 1. punktā paredzētie pasākumi, tostarp pienākums atmaksāt nepamatoti saņemto atbalstu, nav uzskatāmi par sodiem.
- 59 Attiecībā uz personām, kas nav atbalsta saņēmējas un kas minētas Regulas Nr. 2988/95 7. pantā, pienākums atmaksāt attiecīgo atbalstu ir atsevišķs pienākums, kas papildina atbalsta saņēmēja atmaksāšanas pienākumu.
- 60 Šajā kontekstā ir jākonstatē, ka šajā lietā atbilstošais tiesiskais regulējums ir pietiekami skaidrs attiecībā uz atbalsta atmaksāšanas pienākuma esamību personām, kuras, nebūdamas ELFLA finansējuma saņēmējas, ir apzināti sniegušas nepatiesu informāciju tā saņemšanai, it īpaši gadījumā, ja attiecīgā atbalsta saņēmējs vai tā iespējamais tiesību pārņēmējs nespētu atmaksāt attiecīgo summu.
- 61 Proti, lai gan Regulas Nr. 1306/2013 56. pantā šāds pienākums nav skaidri paredzēts, tas ir jālasa tās 39. apsvēruma gaismā – šajā apsvērumā ir skaidri norādīts, ka dalībvalstis novērš, konstatē un efektīvi risina jebkurus atbalsta saņēmēju pieļautus pārkāpumus un ka šajā nolūkā ir piemērojama Regula Nr. 2988/95. Turklāt šīs regulas 2. panta 1. punkta g) apakšpunktā ir tieša atsauce uz Regulu Nr. 2988/95 saistībā ar jēdziena “pārkāpums” definīciju. Proti – kā izriet no šā sprieduma 42. punkta –, pamatojoties uz Regulas Nr. 2988/95 7. pantu, atbalsta atmaksu var prasīt arī no personām, kuras ir piedalījušas attiecīgā pārkāpuma izdarīšanā.
- 62 No tā izriet, ka tādām personām kā pamatlietā, kuras – neskarot pārbaudes, kas šajā ziņā ir jāveic iesniedzējtiesai, – ir apzināti sniegušas nepatiesu informāciju, lai saņemtu no ELFLA finansētu atbalstu, ir jārēķinās ar to, ka tām var tikt prasīts to atmaksāt. Tādējādi ar to, ka šīm personām tiek lūgts atmaksāt šādu nepamatoti saņemtu atbalstu, netiek pārkāpts tiesiskās drošības princips.
- 63 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Regulas Nr. 1306/2013 56. panta pirmā daļa, lasot to, pirmkārt, kopsakarā ar šīs regulas 54. panta 1. punktu, kā arī ar Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkta pirmo teikumu un, otrkārt, Regulas Nr. 2988/95 7. panta gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka krāpniecisku darbību rezultātā

nepamatoti saņemta ELFLA finansētā atbalsta atgūšanu var veikt ne tikai no šā atbalsta saņēmēja, bet arī no personām, kuras – lai gan tās nav uzskatāmas par minētā atbalsta saņēmējiem – tā saņemšanas nolūkā ir apzināti sniegušas nepatiesu informāciju.

Par otro jautājumu

- 64 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Regulas Nr. 1306/2013 54. panta 1. punkts un Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja juridiska persona ir saņēmusi lauksaimniecības atbalstu tādas krāpnieciskas rīcības rezultātā, kurā ir vainojami tās pārstāvji, tie var tikt uzskatīti par šā atbalsta “saņēmējiem” minēto tiesību normu izpratnē, ja tieši šie pārstāvji faktiski saņem peļņu, ko gūst šī juridiskā persona.
- 65 Ar jēdzienu “saņēmējs” Deleģētās regulas Nr. 640/2014, ar ko papildina Regulu Nr. 1306/2013, 2. panta 1. punkta otrās daļas 1. apakšpunktā ir apzīmēts Regulas Nr. 1307/2013 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā definētais lauksaimnieks, tāds saņēmējs Regulas Nr. 1306/2013 92. panta nozīmē, uz kuru attiecas savstarpējās atbilstības prasības, un/vai saņēmējs, kas saņem lauku attīstības atbalstu, kā minēts Regulas Nr. 1303/2013 2. panta 10. punktā.
- 66 Neskarot pārbaudes, kas ir jāveic iesniedzējtiesai, ir jākonstatē, ka R.M. un E.M. kā attiecīgo atbalstu saņēmušās sabiedrības X pārstāvji neietilpst nevienā no šīm trim personu kategorijām.
- 67 Lai gan – kā izriet no atbildes uz pirmo jautājumu – krāpniecisku darbību rezultātā nepamatoti saņemta ELFLA finansētā atbalsta atgūšanu var veikt arī no šiem pārstāvjiem, no šīs atbildes tomēr nevar secināt, ka minētos pārstāvjus var kvalificēt kā “saņēmējus” Deleģētās regulas Nr. 640/2014 2. panta 1. punkta otrās daļas 1. apakšpunkta izpratnē, ja nav izpildīti šajā tiesību normā šajā ziņā paredzētie nosacījumi. Gluži pretēji – kā izriet it īpaši no šā sprieduma 62. punkta –, šiem pārstāvjiem var būt pienākums atmaksāt šādu atbalstu pat tad, ja viņi ir rīkojušies šīs juridiskās personas vārdā, taču ne “saņēmēja” statusā.
- 68 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz otro jautājumu ir jāatbild, ka Deleģētās regulas Nr. 640/2014 35. panta 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja juridiska persona ir saņēmusi lauksaimniecības atbalstu tādas krāpnieciskas rīcības rezultātā, kurā ir vainojami tās pārstāvji, tie tomēr nevar tikt uzskatīti par šā atbalsta “saņēmējiem” šīs deleģētās regulas izpratnē, lasot to kopsakarā ar šīs deleģētās regulas 2. panta 1. punkta otrās daļas 1. apakšpunktu, ja tie neietilpst nevienā no trim šajā pēdējā minētajā tiesību normā paredzētajām personu kategorijām, un tas tā ir pat tad, ja šie pārstāvji faktiski saņem peļņu, ko gūst šī juridiskā persona.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 69 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1306/2013 (2013. gada 17. decembris) par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu 56. panta pirmā daļa, lasot to, pirmkārt, kopsakarā ar šīs regulas 54. panta 1. punktu, kā arī Komisijas Deleģētās regulas (ES) Nr. 640/2014 (2014. gada 11. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1306/2013 attiecībā uz integrēto administrācijas un kontroles sistēmu, maksājumu atteikšanas vai atsaukšanas nosacījumiem un administratīvajiem sodiem, kas piemērojami tiešo maksājumu, lauku attīstības atbalsta un savstarpējās atbilstības kontekstā, 35. panta 6. punkta pirmo teikumu un, otrkārt, Padomes Regulas (EK, Euratom) Nr. 2988/95 (1995. gada 18. decembris) par Eiropas Kopienu finanšu interešu aizsardzību 7. panta gaismā,

ir jāinterpretē tādējādi, ka

krāpniecisku darbību rezultātā nepamatoti saņemta Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai finansētā atbalsta atgūšanu var veikt ne tikai no šā atbalsta saņēmēja, bet arī no personām, kuras – lai gan tās nav uzskatāmas par minētā atbalsta saņēmējiem – tā saņemšanas nolūkā ir apzināti sniegušas nepatiesu informāciju.

- 2) Deleģētās regulas (ES) Nr. 640/2014 35. panta 6. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

gadījumā, ja juridiska persona ir saņēmusi lauksaimniecības atbalstu tādas krāpnieciskas rīcības rezultātā, kurā ir vainojami tās pārstāvji, tie tomēr nevar tikt uzskatīti par šā atbalsta “saņēmējiem” šīs deleģētās regulas izpratnē, lasot to kopsakarā ar šīs deleģētās regulas 2. panta 1. punkta otrās daļas 1. apakšpunktu, ja tie neietilpst nevienā no trim šajā pēdējā minētajā tiesību normā paredzētajām personu kategorijām, un tas tā ir pat tad, ja šie pārstāvji faktiski saņem peļņu, ko gūst šī juridiskā persona.

[Paraksti]